

*М. М. Гузь, канд. екон. наук, Я. О. Пionтковська, аспірант,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ПОКАЗНИК СТІЙКОСТІ БАНКІВ У СТРУКТУРІ ІНДЕКСУ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Індекс глобальної конкурентоспроможності (ІГК) був розроблений у співпраці Всесвітнього економічного форуму з професором Хав'єром Сала-І-Мартіном з Колумбійського Університету та вперше представлений у 2004 р. Відтоді ІГК став головним індексом країн для вимірювання національної конкурентоспроможності. Основною метою індексу є оцінка потенціалу зростання країн у середньостроковій та довгостроковій перспективі з огляду на поточний рівень розвитку та з розглядом конкурентоспроможності як набору інституцій, політик і факторів, які визначають рівень продуктивності країни.

ІГК є узагальнюючий показник 12 складових конкурентоспроможності що об'єднані у 3 групи:

- основні вимоги (державні та приватні інституції, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я та початкова освіта);
- підсилювачі ефективності (вища освіта й професійна підготовка, ефективність ринку товарів, ефективність ринку праці, рівень розвитку фінансового ринку, оснащення новітніми технологіями, розмір ринку);
- фактори інновацій та розвитку (рівень розвитку бізнесу, інновації).

Складова ІГК “рівень розвитку фінансового ринку” визначається на основі дослідження таких двох груп показників:

- показники ефективності (рівень розвитку фінансового ринку, фінансування через місцевий фондовий ринок, доступність позик, наявність венчурного капіталу, обмеження на рух капіталу, надійність захисту інвестора);
- показники надійності та впевненості (стійкість банків, регулювання фондового ринку, індекс надійності юридичних прав).

У післякризовій економіці все більше уваги приділяється питанню стійкості банків, яка поступово покращується, про що свідчать дані, отримані з річних звітів Фонду “Ефективне управління” (таблиця 1).

Таблиця 1

Область (місто)	Рік							
	2008		2009		2010		2011	
	бал	бал	у порівнянні з попереднім	бал	у порівнянні з попереднім	бал	у порівнянні з попереднім	

			роком		роком		роком
АР Крим	3,8	3,0	↓	2,4	↓	4,69	↑
Вінницька	4,5	3,2	↓	2,5	↓	4,44	↑
Волинська	–	–	–	2,8	–	4,71	↑
Дніпропетровська	5,1	2,2	↓	3,3	↑	4,61	↑
Донецька	4,5	3,0	↓	3,1	↑	4,62	↑
Житомирська	–	4,0	↓	3,0	↓	4,74	↑
Закарпатська	5,2	1,8	↓	2,4	↑	3,90	↑
Запорізька	–	1,8	↓	2,9	↑	4,51	↑
Івано-Франківська	–	–	–	2,9	–	4,37	↑
Київ	4,6	3,1	↓	3,2	↑	4,20	↑
Київська	–	–	–	–	–	4,77	–
Кіровоградська	–	–	–	–	–	4,21	–
Луганська	–	–	–	3,7	–	4,77	↑
Львівська	4,4	2,5	↓	2,6	↑	4,34	↑
Миколаївська	–	–	–	–	–	–	–
Одеська	–	3,4	↓	3,1	↓	4,58	↑
Полтавська	4,0	3,0	↓	3,3	↑	4,84	↑
Рівненська	–	–	–	3,2	–	4,47	↑
Сумська	4,8	2,8	↓	2,7	↓	4,58	↑
Тернопільська	–	–	–	–	–	4,27	–
Харківська	–	–	–	3,2	–	4,68	↑
Херсонська	4,4	2,5	↓	2,8	↑	3,54	↑
Хмельницька	4,2	3,1	↓	3,2	↑	4,61	↑
Черкаська	4,5	2,7	↓	3,0	↑	4,19	↑
Чернівецька	–	–	–	–	–	4,43	–
Чернігівська	–	–	–	–	–	4,09	–

Відповідно до методики Хав'єра Сала-І-Мартіна максимальний бал за всіма складовими конкурентоспроможності дорівнює 7. Банківський сектор у регіоні з балом 1 характеризується низькою ліквідністю і потребує підтримки з боку держави, а з балом 7 – в цілому надійний і фінансово стійкий.

Середній бал стійкості банків по Україні за 2011 р. становив 4,45. Цей показник є вищим за середнє значення, однак ще далекий від абсолюту. Отже, можна констатувати, що на сьогодні питання фінансової

стійкості банків лишається актуальним і вимагає подальшого дослідження та науково-обґрунтованого підходу до аналізу заходів її посилення.

Гузь, М.М. Показник стійкості банків у структурі індексу глобальної конкурентоспроможності [Текст] / М.М. Гузь, Я.О. Піонтковська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: УАБС НБУ, 2012. – С. 52-54.